

Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	Podoloxía xeral	Código	750G02110	
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Ciencias da Saúde			
Coordinación	Lopez Lopez, Luis	Correo electrónico	luis.lopezl@udc.es	
Profesorado	Lopez Lopez, Luis	Correo electrónico	luis.lopezl@udc.es	
Web				
Descrición xeral				

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
		A87	B23
Coñecer o proceso para realizar a historia clínica Podolóxica e rexistrar a información obtida na anamnesis e exploración podolóxica.	A88	B24	C10
	A89	B25	C11
	A90	B26	C12
		B27	C13
	B28	C14	
	B30	C15	
	B33	C16	
	B37	C17	
B39			
Describir as técnicas xerais e a actuación podolóxica no ámbito sanitario. Coñecer os principios da ergonómia no desenrolo das técnicas podolóxicas	A87	B25	C16
	A90	B27	
		B28	
		B33	
		B37	
B39			
Iniciar o alumno nas capacidades de elaborar e utilizar a historia clínica e emitir e interpretar informes clínicos.	A87	B27	C9
	A89	B30	C11
	A90	B33	C12
Coñecer o procedemento para manter e utilizar os registros con información do paciente para a súa posterior análise preservando a confidencialidade dos datos.	A87	B25	C11
Adquirir a capacidade de desenrolla as técnicas de exploración clínica e física, identificando os parámetros clínicos normais do aparato locomotor en decúbito, bipedestación, estática e dinámica.	A41	B30	C9
	A45	B33	C15
Coñecer o marco conceptual e histórico da profesión podolóxica e os fundamentos da podoloxia.	A87	B25	C9
	A89	B26	C15
	A90		C17

Coñecer o marco profesional, os dereitos e obrigacións profesionais.	A87	B33 B37 B39	C9 C11
Coñecer os dereitos do paciente, o concepto de responsabilidade civil e sanitaria	A59	B25 B26 B27 B28 B30	C8 C9 C11

Contidos	
Temas	Subtemas
BLOQUE TEMÁTICO 1	
FILOGENIA DO APARELLO LOCOMOTOR ESTRUTURA, MORFOLOXÍA E FUNCIÓNS DO PÉ	<p>Tema 1: Filoxenia do pé.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. A orixe da vida. 1.2. O limiar da evolución humana. Perspectivas. 1.3. O pé ata os primates. 1.4. Pé primate. 1.5. Cambios evolutivos do pé derivados da bipedestación. 1.6. O pé a través da historia. <p>Tema 2: Orientación espacial da extremidade inferior.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Planos de movemento. 2.2. Eixos de movemento. 2.3. Anatomía funcional. 2.4. Interacción das forzas na extremidade inferior. 2.5. Terminoloxía xeral. <p>Tema 3: Estrutura e funcións do pé.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Concepto e definición do Pé. Gramatical. Anatómica. Funcional. Biónica. 3.2. Deseño estrutural e estático do pé. 3.3. Concepto de arco plantar. Concepto de bóveda. Arcos lonxitudinais e transversais. 3.4. Fórmula metatarsal. Fórmula dixital. 3.5. Funcións do pé. Pé estático. Triángulo de sustentación. Pé Dinámico. Triángulo de propulsión. 3.6. Consideracións xerais das novas correntes emerxentes en biomecánica do pé. Achegas ao concepto diagnóstico e terapéutico. 3.7. Nomenclatura técnica empregada en ciencias da saúde.

BLOQUE TEMÁTICO 2

EXPLORACIÓN CLÍNICA DO PÉ

Tema 4: Sala de exploración clínica.

- 4.1. Distribución e organización ergonómica.
- 4.2. Áreas de traballo.
- 4.3. Descrición do mobiliario.
- 4.4. Material e instrumental podolóxico.
- 4.5. Nomenclatura técnica empregada en ciencias da saúde I.

Tema 5: Inspección e palpación do pé.

- 5.1. Anatomía palpatoria do pé.
- 5.2. Coloración. Temperatura. Pulsos.
- 5.3. Edemas. Dermatopatías. Queratopatías. Onicopatías.
- 5.4. Alteracións da sudoración.
- 5.5. Fórmula dixital. Fórmula metatarsal.
- 5.6. Técnicas de palpación e a súa interpretación semiolóxica.
- 5.7. Nomenclatura técnica empregada en ciencias da saúde II.

Tema 6: Exploración articular do pé.

- 6.1 . Valoración do percorrido articular das articulacións: Morno- peroneo- astragalina. Subastragalina. Chopart. Lisfranc. Metatarsofalángica. Interfalángica.
- 6.2. Normas e secuencia exploratoria.
- 6.3. Balance articular normal.
- 6.4. Nomenclatura técnica empregada en ciencias da saúde.

Tema 7: Somatometría e antropometría.

- 7.1. Medidas do pé.
- 7.2. Goniometría. Proxeccións máis comúns no diagnóstico podolóxico. Radiogoniometría. Teoría e técnica da medición das principais angulacións e liñas de referencia nas principais proxeccións radiolóxicas do pé.
- 7.3. Cronoloxía da osificación no pé.

Tema 8: Exploración muscular.

- 8.1. Musculatura extrínseca. Esquema de Ombredanne.
- 8.2. Musculatura intrínseca.
- 8.3. Sistemática exploratoria. Rexión dorsal. Rexión plantar interna. Rexión plantar externa. Rexión plantar media.
- 8.4. Balance muscular.
- 8.5. Músculos agonistas, antagonistas e sinerxistas.

Tema 9: Exploración neurolóxica en podoloxía.

- 9.1. Arcos reflexos. Reflexos osteo- tendinosos (patelar, aquileo). Reflexo cutáneo-plantar.
- 9.2. Dermatomas. Descrición topográfica. Sensibilidade táctil, térmica.
- 9.3. O miotoma como unidade funcional. Técnicas de exploración. Probas de

estabilidade bípida e coordinación motora.

9.4. Coordinación neuromotora e propiocepción.

<p>BLOQUE TEMÁTICO 3</p> <p>EXPLORACIÓN CLÍNICA DA PELVIS, CADEIRA E XEONLLO</p>	<p>Tema 10: Exploración articular e muscular do xeonllo.</p> <p>10.1. Inspección. Palpación. Exploración articular. Parámetros de normalidade. Técnicas específicas (Lachman test, McMurray, Cabot, Apley).</p> <p>10.2. Exploración muscular. Parámetros de normalidade. Probas para a súa valoración.</p> <p>10.3. Valores normais ángulos fémoro- tibiales. Trastornos da aliñación fémoro-tibial, genu- varum, genu- valgus, genu- flexus, genu- recurvatum.</p> <p>Tema 11: Exploración física da cadeira.</p> <p>11.1. Inspección. Exploración articular. Parámetros de normalidade. Probas específicas (Ortolani, Barlow, Telescopio). Exploración muscular de cadeira. Parámetros de normalidade. Probas para a súa valoración.</p> <p>Tema 12: Exploración física da pelvis.</p> <p>12.1. Inspección: basculación pélvica, anteversión e retroversión pélvica.</p> <p>12.2. Dismetría real e funcional da extremidade inferior.</p> <p>Repercusións a nivel da columna vertebral.</p>
<p>BLOQUE TEMÁTICO 4</p> <p>PEGADA PLANTAR</p> <p>CARACTERÍSTICAS</p> <p>OBTENCIÓN, INTERPRETACIÓN E VALORACIÓN</p>	<p>Tema 13: A pegada plantar.</p> <p>13.1. Características. O pé humano preandante, durante a infancia e durante a idade adulta.</p> <p>13.2. Interpretación evolutiva da pegada.</p> <p>13.3. Valoración: Índice de Chippaux- Smirak; Índice de Staheli; Índice de vallo; Ángulo de Clarke.</p> <p>Tema 14: Técnicas de captación e almacenamento da imaxe da pegada plantar.</p> <p>14.1. Podograma graxo.</p> <p>14.2. Podograma de tinta.</p> <p>14.3. Fotopodograma.</p> <p>14.4. Radiofotopodograma.</p> <p>14.5. Podoscopio e pedigrafías estático-dinámicas.</p>
<p>BLOQUE TEMÁTICO 5</p> <p>A HISTORIA CLÍNICA EN PODOLOXÍA</p>	<p>Tema 15: Historia clínica en podoloxía.</p> <p>15.1. Concepto de Historia Clínica. Gramatical. Concepto Médico. Concepto Legal.</p> <p>15.2. Natureza e propiedade da Historia Clínica.</p> <p>15.3. A Historia Clínica no dereito español. Regulación Legal. Estrutura.</p> <p>15.4. Modelo de historia clínica en podoloxía.</p> <p>15.5. Entrevista clínica. Filiación. Anamnesis. Enfermidade actual. Antecedentes persoais. Antecedentes familiares.</p> <p>15.6. Exploración clínica en decúbito, sedestación e bipedestación estático-dinámica.</p> <p>15.7. Prognóstico. Diagnóstico. Tratamento. Curso clínico.</p> <p>15.8. O consentimento informado e a receita en podoloxía.</p>

BLOQUE TEMÁTICO 6

HISTORIA DA PROFESIÓN E MARCO CONCEPTUAL.
CONCEPTO DE PROFESIÓN.

Tema 16: A podoloxía pasado, presente e futuro.

16.1. Evolución histórica da podoloxía.

16.2. A profesión de podoloxía.

16.3. Marco legislativo de podoloxía.

16.4. O podólogo no equipo multidisciplinar.

16.5. Estudo das técnicas e forma de actuación podolóxica no ámbito sanitario.

PRÁCTICAS DE LABORATORIO

AS PRÁCTICAS DE LABORATORIO DARÁN COMIENZO EN FEBREIRO.
A DISTRIBUCIÓN DOS GRUPOS REALIZARASE O DÍA DA PRESENTACIÓN DA
MATERIA

PRÁCTICA 1: Sala de realización: Aula.

PRESENTACIÓN.
INTRODUCCIÓN NO MANEXO E UTILIZACIÓN DO EQUIPAMENTO
EXPLORATORIO.
VISITA GUIADA O LABORATORIO.

PRÁCTICA 2: Sala de realización: Aula.

SOMATOMETRÍA PODAL.
CENTROS DE GRAVIDADE.
PROYECCIONS SOBRE A BASE DE SUSTENTACIÓN.

PRÁCTICA 3: Sala de realización: Laboratorio.

LOCALIZACIÓN, PALPACIÓN E EXPLORACIÓN DA
MUSCULATURA EXTRÍNSECA DO PIE.
BALANCE MUSCULAR.

PRÁCTICA 4: Sala de realización: Laboratorio.

LOCALIZACIÓN, PALPACIÓN E EXPLORACIÓN DA
MUSCULATURA INTRÍNSECA DO PIE.
BALANCE MUSCULAR.

PRÁCTICA 5: Sala de realización: Laboratorio.

REPASO DAS PRÁCTICAS 3 E 4.

PRÁCTICA 6: Sala de realización: Aula.

GONIOMETRÍA DOS PRINCIPAIS PARÁMETROS
RADIOLÓXICOS DO PE.
RADIOGONOMETRÍA.
INTERPRETACIÓN RADIOGRÁFICA.
PROYECCIONS.

PRÁCTICA 7: Sala de realización: Laboratorio.

INSPECCIÓN E PALPACIÓN DO PE.
EXPLORACIÓN ARTICULAR.
GONIOMETRÍA DO RECORRIDO ARTICULAR.
CALIDADE DO RECORRIDO.

PRÁCTICA 8: Sala de realización: Laboratorio.

EXPLORACIÓN NEUROLÓXICA.
REFLEXOS SENSITIVOS.
DERMATOMAS Y MIOTOMAS.
PROCESOS DE EXPLORACIÓN EN PACIENTES CON ALTERACIONES DA SENSIBILIDADE.
PROCESO DE EXPLORACIÓN DO CONTROL MOTOR.
PRUEBAS DE COORDINACIÓN MOTORA E DE ESTABILIDADE.

PRÁCTICA 9: Sala de realización: Laboratorio.

EXPLORACIÓN MUSCULAR DA PERNA.
EXPLORACIÓN ARTICULAR E MUSCULAR DA RODILLA.
MEDICIÓN, GONIOMETRÍA DO RECORRIDO ARTICULAR.
CALIDADE DO RECORRIDO.

PRÁCTICA 10: Sala de realización: Laboratorio.

EXPLORACIÓN ARTICULAR E MUSCULAR DA CADEIRA E A PELVIS.
MEDICIÓN, GONIOMETRÍA DO RECORRIDO ARTICULAR.
CALIDADE DO RECORRIDO.

PRÁCTICA 11: Sala de realización: Laboratorio.

TÉCNICAS DE CAPTACIÓN DA HUELLA PLANTAR
? PEDIGRAFÍAS GRASAS.
? PEDIGRAFÍA DE TINTA TAMPÓN ESTÁTICA.
? PEDIGRAFÍA DE TINTA TAMPÓN DINÁMICA.

PRÁCTICA 12: Sala de realización: Laboratorio.

PODOSCOPIO E BANCO DE MARCHA.
ANÁLISIS ESTÁTICO DINÁMICO DA HUELLA PLANTAR.
VALORACIÓN DA MARCHA.

PRÁCTICA 13: Sala de realización: Aula.

ESTUDIO CINEMÁTICO OBSERVACIONAL DO PE.

PRÁCTICA 14: Sala de realización: Aula.

CONFECCIÓN DUNHA HISTORIA CLÍNICA NOS SEOS DIFERENTES
APARTADOS.

ESTRUCTURA DA HISTORIA CLÍNICA.

ENTREVISTA CLÍNICA EN NENOS, ADULTOS E ANCIANS.

PRÁCTICA 15: Sala de realización: Aula.

EXPOSICIÓN DOS TRABALLOS.

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A87 A88 A89 A90 B23 B24 B25 B26 B27 B28 B30 B33 B37 B39	21	63	84
Prácticas de laboratorio	C9 C10 C11 C12 C13 C14 C15 C16 C17	18	18	36
Lecturas	A87 A88 A89 B25	7	0	7
Actividades iniciais	C15	4	0	4
Proba de ensaio	C11 C9	2	0	2
Proba mixta	C9 C11	2	0	2
Traballos tutelados	C13 C15 C17	5	0	5
Atención personalizada		10	0	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	A maior parte dos contidos desta materia desenvolveranse mediante leccións maxistras participativas con apoio importante de imaxes e vídeo
Prácticas de laboratorio	Realización de prácticas de todos aqueles coñecementos, manobras e probas adquiridos na sesión maxistral e que requiran dunha escenificación por parte do profesor con participación activa do alumnado.
Lecturas	Lecturas dirixidas en relación dos contidos da materia.
Actividades iniciais	Simulación de situacións cotiás do podólogo no ámbito da entrevista clínica e a exploración.
Proba de ensaio	Simulación en el laboratorio de pruebas específicas
Proba mixta	Teórico/prácticas Debate aberto
Traballos tutelados	Traballo de documentación bibliográfica como complemento aos contidos da materia. Realizaranse en grupos e pola orde establecida polo profesor

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral Prácticas de laboratorio Lecturas Actividades iniciais Traballos tutelados	A atención personalizada que se describe en relación a estas metodoloxías concíbese como momentos de traballo presencial co profesor, polo que implican unha participación obrigatoria para o alumnado.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	A87 A88 A89 A90 B23 B24 B25 B26 B27 B28 B30 B33 B37 B39	Desenvolvemento dos contidos do programa da materia en sesión maxistral, nos horarios establecidos pola facultade.	4

Prácticas de laboratorio	C9 C10 C11 C12 C13 C14 C15 C16 C17	Realizaranse prácticas daqueles contidos que así o requiran, como se especifica no programa da materia. Trabállase de forma individualizada, en parella e grupos as diversas probas exploratorias propias dos contidos da materia.	10
Lecturas	A87 A88 A89 B25	Referencias Bibliograficas	5
Actividades iniciais	C15	Simulacións de probas	1
Proba de ensaio	C11 C9	Simulación en el laboratorio de los procedimientos propios de los contenidos de la asignatura.	5
Proba mixta	C9 C11	Teórico/práctica	60
Traballos tutelados	C13 C15 C17	Os alumnos deberán elaborar un traballo o longo do curso cun contido relacionado coa materia.	15

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica	<p>ALEXANDER, IAN J. El Pie. Exploración y diagnóstico. Barcelona: Editorial Jims; 1.992. BOUCHET, A. ; CUILLERET, J. Anatomía descriptiva, topográfica y funcional: miembros inferiores. Buenos Aires: Panamericana; 1.987. CARLSON, B. M. Embriología humana y biología del desarrollo. Segunda edición. Madrid: Harcourt ; 2.000. CUTTER, N.; KEVORKIAN, C.G. Manual de valoración muscular. Madrid: McGraw-Hill- Interamericana de España, S.A.U; 2.000. DANIELS L. Pruebas funcionales musculares. Madrid: McGraw-Hill- Interamericana de España; 1.991. DAZA LESMES, J. Test de movilidad articular y examen muscular de las extremidades. Editorial Medica Panamericana; 1.996. GREENSPAN, A. Radiología en Ortopedia. Madrid: Marban Libros; 2.000. KAPANDJI, I. A. Fisiología articular. Volumen II. Miembro inferior. Madrid: Panamericana; 1.999. KENDAL, F.P.; KENDAL MC CREARY, E.. Músculos pruebas y funciones. Barcelona. Jims; 1.985. LLANOS ALCÁZAR, L. ; ACEBES CACHAFEIRO, J. El pie. Barcelona: Masson; 1.997. LELIVRE, JEAN; LELIVRE, JEAN-FRANCOIS. Patología del Pie. 4ª edición. Barcelona: Masson; 1.987. LOUDON, J.; BELL, S.; JHONSTON, J. Guía de la valoración ortopédica clínica. Barcelona: Editor Service, S.L.; 2.001. MCRAE, R. Exploración Clínica Ortopédica. Madrid: Harcourt Brace; 1.998. T. MICHAUD. Foot orthoses (and other forms of conservative foot care). Williams & Wilkins, 1997. MONTAGNE, J; CHEVROT, A.; GALMICHE, J.-M. Atlas de radiología del Pie. Barcelona: Masson; 1.984. NÚÑEZ-SAMPER, M.; LLANOS ALCAZAR, L. F. Biomecánica, Medicina y Cirugía del Pie. Barcelona: Masson; 1.997. ROCA BURNIOL, J.; CÁCERES PALAU, E. Esquemas clínico-visuales en Ortopedia. Barcelona: Doyma; 1.993. SÁNCHEZ LACUESTA, J. J.; PRAT PASTOR; J. M.; HOYOS FUENTES, J. V.; VIOSCA HERRERO, E.; SOLER GARCÍA, C.; COMÍN CLAVIJO, M.; LAFUENTE JORGE, R.; CORTÉS I FABREGAT, A.; VERA LUNA, P. M. Biomecánica de la marcha humana normal y patológica. Valencia: Instituto Biomecánico de Valencia; 1.999. TIXA, S. Atlas de Anatomía Palpatoria de la extremidad inferior. Barcelona: Masson; 1.999. VILADOT PERICÉ, A. Quince lecciones sobre de Patología del Pie. Barcelona: Springer-verlag ibérica; 2.000. VILADOT PERICÉ, A. Patología del Antepié. Barcelona: Springer-verlag ibérica; 2.000. YVES BLANC, G. A.; CASILLAS, J.; ESNAULT, M. La marcha humana la carrera y el salto. Biomecánica, exploraciones, normas y alteraciones. Barcelona: Masson; 2.000.</p>
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía xeral/750G02103

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Anatomía específica do membro inferior/750G02002

Materias que continúan o temario

Observacións

Recoméndase a asistencia continuada ás clases teóricas, así como o repaso continuado dos contidos para dese modo dotar ás prácticas dun maior dinamismo e fluidez. Doutra banda será fundamental superar a materia neste primeiro curso por tratarse dunha materia básica para a adquisición de coñecementos en materias que se cursarán posteriormente en 2º, 3º e 4º de Grao. Os alumnos con matrícula parcial: Para superar a materia é necesario obter unha media de 6 na cualificación do examen. A cualificación de non presentado: outórgase a aqueles alumnos que non se presentan ao examen. Para a matrícula de honra a calificación obtida será de 10 sobre 10 puntos. Documentos Green Campus UDC: Green Campus documento base UDC 2014, Ecoauditoría Interna Green Campus para centros UDC (cuestionario), Regulamento e Acta Comité Ambiental UDC (modelo), Plan de Acción Green Campus UDC (modelo)

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías